

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології

Історичний факультет

**СХОДОЗНАВСТВО.
АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Тези доповідей

II Міжнародної науково-методичної конференції

19 березня 2021 р.

Харків – 2021

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі: Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

Організаційний комітет конференції:

Ю.Д. Бойчук – ректор, доктор педагогічних наук, член-кореспондент НАПН України (Україна)
С.В. Бережна – проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності доктор історичних наук, професор(Україна)
Д-р Кемаль Учунджу, професор, Чорноморський технічний університет (Туреччина)
Н.В. Руда – завідувач кафедри східних мов, кандидат філологічних наук, доцент (Україна)
Л.М. Ямпольська – доцент кафедри всесвітньої історії, кандидат історичних наук, доцент (Україна)
І.А. Скразловська – доцент кафедри східних мов (Україна)
Д-р Алібекіроглу Сертан - викладач кафедри турецької мови і літератури у Газіантепському університеті (Туреччина), запрошений викладач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей II Міжнародної науково-методичної конференції, 19 березня 2021 р. – Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021. – 206 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського-національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
протокол № 3 від 07.04.2021

До збірника увійшли тези доповідей II Всеукраїнської науково-методичної конференції «Сходознавство. Актуальність та перспективи», присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики навчання сходознавчих дисциплін, перекладу, міжкультурної комунікації, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

воєнного округу Російської імперії: введення в проблему.....	122
Домановський А.М. Богословський складник франко-візантійських відносин другої половини VIII ст.....	124
Кошовий С.А. Президент США Джо Байден: очікування та пріоритети щодо Індо-Тихоокеанського регіону.....	126
Купчик О.Р. Жизнь и деятельность Абульфаата Талышинского (1885-1949 гг.).....	128
Олійник О.М., Олійник М.М. Розвиток органів національної безпеки в Японії у другій половині XX ст.....	130
Подрез Ю.В. Динаміка турецько-сирійського протистояння в контексті загальної глобалізації міжнародних відносин.....	133
Тумаков О.І. К вопросу об османских военнопленных в Российской империи: «харьковский плен» князя Скарлата Каллимахи (1810-1812 гг.)....	135
Фалько С.А. Діяльність військово-інструкторських місій провідних європейських країн і Сполучених Штатів Америки в Азії у міжвоєнний період (1918-1939 роки): порівняльний аспект.....	137
Ціватий В.Г. Концепт «Схід» і публічна дипломатія Японії в умовах мондiального світоустрою XXI століття: історико-регіональний, діаспоральний та інституціональний дискурси.....	139
Ямпольська Л.М., Абдулкадер Ардалан Латіф Абдулкадер. «Берберське питання» та його політизація в Алжирі у 80-х рр. XX – 10-х рр. XXI ст.....	141
Дівицька С.В. Оцінка наслідків політики «Великого стрибка» в КНР у зарубіжній історіографії.....	144
Ляшевська Г.І. Корея в період колоніальної залежності від Японії (1910-1945 рр.).....	146
Мачай О.О. Політика Ібрагіма I Дербенді у завоюваннях Тамерлана.....	148
Омельченко В.О. Ясудзі Окамура – творець «Іанфу».....	150
Сопельняк А.С. Розселення вірмен на території України у науковому доробку Я.Р. Дашкевича.....	152
Топчій Д.С. Вплив відносин між США та КНР на вирішення «тайванського питання» на сучасному етапі.....	154
Хвойницька С.Г. Взяття фортеці Родос: шлях Османської імперії до Середземного моря.....	156
Целуйко А.О. Організація визволення Палестини (ОВП) як складова Палестинського руху опору: до історії виникнення.....	157

ЕКОНОМІКА, ПОЛІТИКА, СОЦІУМ КРАЇН СХОДУ

Dr. Öğr. Üyesi Cevdet. Sanal Tipoloji: Sosyal Medyada Sözel Bellek İzleri.....	160
Андрєєва Ю.В. Проблема концепту «Made in China».....	163
Беззубенко А.В. Безпекова політика в АТР через призму діяльності регіонального форуму АСЕАН.....	165
Кошовий С.А. Словацько-тайванська взаємодія у контексті поліцентричного світу.....	168
Лю Синься. Возрождение сельской экономики с помощью развития индустрии китайской сельской культуры.....	170
Михтуненко В.В. Перспективи економічного розвитку Китаю в умовах пандемії COVID-19.....	172
Павленко С.С. Хто вони? Японські консули в Одесі (1892-1937).....	173
Пилипчук Я.В. Интеллектуалы Мавераннахра XIV-XVI вв.....	176
Ткачук А.П. Становлення військового стану самураїв у середньовічній Японії.....	179
Шаленна Н.М. Особливості сучасної культурної дипломатії Туреччини.....	181
Щербакова К.О. «Культура скасування» (cancel culture) у китайській національній ідеології.....	183
Tang Yongbo. The Application of Marxism Theory in the Ideological and Political	

2. Панцов А.В. Мао Цзэдун (Жизнь замечательных людей). М.: Молодая гвардия, 2007. 867 с.
3. Сергійчук І.М. Китай у нові та новітні часи: Практикум: Навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 329 с.
4. Чжан Юн, Холлидей Д. Неизвестный Мао. М.: Центрполиграф, 2007. 845 с.
5. Zhou Xun. The Great Famine in China, 1958-1962: A Documentary History. New Haven: Yale University Press, 2012. 256 p.

КОРЕЯ В ПЕРІОД КОЛОНІАЛЬНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ЯПОНІЇ (1910-1945 РР.)

*Ляшевська Ганна Ігорівна, здобувачка другого (магістерського)
рівня вищої освіти історичного факультету*

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Науковий керівник: к. і. н., доц. Л.М. Ямпольська

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що останнім часом увага світу прикута до «корейської проблеми». Необхідно відзначити, що японське панування залишило свій історичний слід і до сьогодні має досить неоднозначний характер як для корейців, так і для японців. Оскільки націоналізм посідає велике значення в корейському суспільстві, він може приймати досить радикальні форми. Корейський націоналізм конкретно спрямований проти однієї країни – Японії, найближчої сусідки Кореї. Викликано це японським колоніальним режимом, що вважається одним із найжорстокіших за всю історію минулого століття.

Завданнями нашої доповіді є: визначення особливостей колоніальної політики Японії щодо Кореї, аналіз трьох періодів «Епохи японського правління в Кореї» та дослідження наслідків цієї політики для обох країн.

У XIX столітті, після завершення Реставрації Мейдзі, в японському суспільстві зародилась ідея корейської анексії. У 1873 році радикально налаштовані політики на чолі з Сайго Такаморі наполегливо висували ідею походу на Корею, але уряд вирішив, що у Японії сил для цієї місії недостатньо.

В Кореї поширився японський вплив після підписання мирної угоди на Канхвадо у 1876 році. Основними конкурентами Японії були Китай і Росія. Здобувши перемогу у війнах, Японія отримала можливість самостійно проводити політику щодо Кореї. 17 листопада 1905 року між Японією і Кореєю був підписаний Японо-корейський договір про протекторат.

Корея була японською колонією в період з 1910 по 1945 роки. Протягом цього часу вона не мала суверенітету, а влада на півострові цілком належала японському генерал-губернатору.

Перший період, що охоплював 1910-1919 роки, відзначився активною модернізацією Корейського півострова. Терауті Масатаке, перший генерал-губернатор Кореї, провів земельну реформу, поставив селян у не вигідне становище. Відкрив більше тисячі шкіл, де вивчали японську мову та літературу, в той час як нехтували корейською культурною спадщиною. Така політика призвела до повстання, що відбулося 1 березня 1919 року, в якому взяло участь понад 2 млн корейців, коли генерал-губернатором вже був Хасагава Йосіміті, що повністю підтримував курс попередника. Цей період ознаменував найпотужніший за всю історію колонізації рух за незалежність, що охопив усі верстви населення та всю територію країни. Разом з прагненням незалежності в суспільній свідомості стало зароджуватися уявлення про майбутній державний устрій Кореї як республіки [1, с. 130].

Другий період – 1919-1930 роки – був пов'язаний із діяльністю нового генерал-губернатора Сайто Макото, який намагався кардинально змінити політику щодо Кореї, адже минула практика зазнала критики. Згідно з його указами, жандармів замінили поліцією, заборонялися тілесні покарання, дозволили видання газет на корейській мові, в Кейдзі (Сеулі) відкрили перший в Кореї імператорський університет. Крім того, Сайто значно пом'якшив політику по відношенню до корейських християн, яких була значна частка, і в цілому намагався не порушувати традиційну культуру корейців. Для того, щоб продемонструвати, наскільки значними виявилися досягнення корейської культури в роки японського колоніального панування, досить зазначити, що корейська культура 1920-х – 1930-х років стала класичною. Це особливо стосується корейської літератури того часу, вивчення якої є обов'язковим у школах Південної Кореї і визнається за значне досягнення в Північній Кореї. Тогочасна література була написана майже на сучасній розмовній корейській мові, що значно спрощує її вивчення [1, с. 138].

Третій період – 1930-1945 роки – характеризувався приходом до влади військових і запровадженням політики асиміляції Кореї, що отримала назву «Найсен Іттай», цей період був найважчим за всю колоніальну залежність. Заохочувалися вступ корейців у японські патріотичні організації та прийняття синтоїзму. Опозиційні рухи придушувалися, закривалися газети, які виступали проти японського правління. У 1939 році генерал-губернатор Мінамі Дзіро видав Указ про зміну прізвищ на японські, що фактично стало трагедією для корейців, які завжди пишалися своїми коренями. Наприкінці 1930-х – на початку 1940-х років у розвитку Кореї спостерігалися дві основні тенденції:

- 1) швидка індустріалізація і загальне економічне зростання, що не позначалось на рівні життя простого народу;
- 2) посилення колоніального режиму і курс на придушення національної корейської культури.

Причиною загального економічного зростання в Кореї був вступ Японії у війну з Китаєм, а потім – у Другу світову війну, відбулося зростання потреб у розвитку японської оборонної промисловості. Для цього була потрібна сировина, якої в Японії було вкрай недостатньо. В цей період значно погіршилося становище корейців: почалось вивезення корейців в якості робочої сили, згодом вони поповнили ряди японської армії. Апогеєм стало те, що корейців викрадали і змушували працювати в польових борделях японської армії в якості повій, що називалися «жінками для комфорту» [2, р. 97].

Після поразки Японії у Другій світовій війні, 8 вересня 1945 року Абе Нобуюкі, останній генерал-губернатор, підписав акт про капітуляцію перед союзниками, наступного дня колоніальний уряд був офіційно розпущений. Таким чином, завершився період японського панування в Кореї, що тривав 35 років.

Після капітуляції Японії американські сили забезпечили репатріацію корейців на батьківщину з колишньої метрополії і репатріацію японців з Кореї на Японські острови, таким чином встановивши доколоніальний етнічний баланс.

Зараз антияпонська пропаганда в Кореї живиться пам'яттю про жорстоке колоніальне правління та тим фактом, що японці офіційно не визнали своєї провини за минулі злочини. Про все це корейцям постійно нагадують і підручники, і популярна культура. Колоніальна епоха в масовій культурі завжди зображується як час терору і принижень, а японці виглядають злісними і жадібними садистами, що вигадували нові способи принизити корейців і пограбувати їхню країну.

Період колонізації є досить суперечливим в історії Кореї. Більшість корейських дослідників вважають, що модернізація Кореї відбувалась паралельно з її японізацією і служила тому, щоб Японія могла отримувати від Кореї ще більше ресурсів. Типова в цьому сенсі монографія Сін Енха «Критика японської колоніальної політики і колоніальної модернізації» [3]. Деякі способи аргументації цієї тези описує Андрій Ланьков. За його оцінкою, за роки колоніального правління тривалість життя в Кореї

зросла майже в два рази (переважно за рахунок впровадження водопроводу, каналізації і проведення найпростіших гігієнічних заходів) [4].

Отже, японський колоніальний режим у Кореї ознаменувався високими темпами економічного зростання, становленням корейської культури, формуванням основ корейської промисловості, майже дворазовим збільшенням середньої тривалості життя (з 23,5 до 43 років) і широким впровадженням початкової освіти. Слід зазначити, що японський уряд проводив досить жорстку авторитарну політику щодо місцевого населення, а протягом всього періоду колонізації корейці піддавалися дискримінації.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Курбанов С. О. История Кореи: с древности до начала XXI в. СПб.: Изд-во СПб. ун-та, 2009. 680 с.
2. Michael E. Robinson. Labor Mobilization, Comfort Women: Korea's Population Hemorrhage. Korea's Twentieth-Century Odyssey. Honolulu: University of Hawai'i Press, 2007. 233 p.
3. Син Еньха. Критика японской колониальной политики и колониальной модернизации. Сеул: Мунхакхва чисонса, 2006. 613 с.
4. Ланьков А. М. До последней капли крови. Почему в Южной Корее не любят Японию и японцев. Русский журнал. URL: <https://lenta.ru/articles/2015/03/16/koreavsjanpan/> (дата обращения: 09.03.2021).

ПОЛІТИКА ІБРАГІМА І ДЕРБЕНДІ У ЗАВОЮВАННЯХ ТАМЕРЛАНА

Мачай Олена Олегівна, аспірант третього року навчання

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

Науковий керівник: к. і. н., доц. Бабенко Р.В.

З першої половини XIII століття землі Кавказу опинилися в епіцентрі військових кампаній монгольських завойовників. Походи нойонів Чінгізхана, утворення Монгольської імперії, постійні війни між улусами Джучі та Хулагу мали руйнівні наслідки для існуючих держав. Однак, на період другої половини XIII століття на Кавказі почалось затишся, пов'язане із розпадом Ільханату, який контролював Кавказький регіон. Це дало можливість відновити економіку краю та реанімувати колишні держави.

На особливу увагу заслуговують землі Дагестану. Це був один із ключових районів Кавказу через його стратегічно вигідне місце розташування. Тут проходили торговельні шляхи, серед яких був і Великий шовковий шлях. У регіоні займались металургією, ткацтвом, керамікою, які користувалися попитом на ринках Євразії. Тому, маючи досить серйозний потенціал, Дагестан швидко почав відновлювати сили.

Правителем Дербенту в 1382 році став Ібрагім I Дербенді, що започаткував нову династію. Проте, незабаром після його приходу до влади Кавказ опинився перед обличчям нової загрози – вторгненням військ Тохтамиша. В 1386 році його 90-тисячна армія увійшла до Дагестану та Ширвану, руйнуючи на своєму шляху міста й села [3, с. 230]. Однак, найбільшу небезпеку для регіону представляли наступні введення військ: переслідуючи Тохтамиша, в цьому ж році до Кавказу вступила армія еміра Тимура. Окрім погоні за Тохтамишем, Тимур прагнув поширити свою владу на Кавказ, включивши його до своєї імперії.

В регіоні почалась запекла боротьба місцевого населення проти завойовників, що мало катастрофічні наслідки: Тамерлан особливо жорстоко знищував саме ті міста, які проявляли непокору і чинили опір. Доля Дербенту, Дагестану та Ширвану залежала від його правителя. Ібрагім I Дербенді, розуміючи безвихідь, вирішив одразу визнати владу Тимура. Ширваншах був прекрасним дипломатом та відомим на весь Ширван оратором [5, с. 16]. Як зазначають джерела, Ібрагім надіслав до Тимура подарунки, яких за